

Gevinst-/tapskonto og negativ saldo

16.06.2023 Notat fra Hermod Gundersen

Det som her er skrevet, gjelder kun for ikke-regnskapspliktige (Regnskapsplikt type 1).

Viktig å huske om gevinster:

- En **negativ saldo** er en gevinst som skal **inntektsføres**.
- En **positiv gevinst-/tapskonto** er en gevinst som skal **inntektsføres**.

Tilsvarende når det gjelder kostnadsføring:

- En **positiv saldo** er driftsmiddel som skal **kostnadsføres**.
- En **negativ gevinst-/tapskonto** er et tap som skal **kostnadsføres**.

Samlesaldoer i gruppe a, c1, c2, d, j

Begrepsforklaringer

En positiv saldo skal kostnadsføres.

En negativ saldo skal inntektsføres.

Positive saldoer

Disse saldoene håndterer positive og negative saldoer, der saldo som er positiv vil viser på en av følgende referansekontoer (inklusive avskrivninger):

- 1120 Fast teknisk installasjon i bygninger (saldogruppe j)
- 1200 Maskiner og anlegg (saldogruppe d)
- 1230 Personbiler, stasjonsvogner (saldogruppe d)
- 1235 Vare- og lastebiler, busser og drosjebiler o.l. (saldogruppe c1)
- 1239 Varebiler med nullutslipp (saldogruppe c2)
- 1250 Inventar, verktøy o.l. (saldogruppe d)
- 1280 Kontormaskiner o.l. (saldogruppe a)
- 6000 Avskrivning på bygninger og annen fast eiendom
- 6010 Avskrivning på transportmidler, maskiner og inventar
- 6020 Avskrivning på immaterielle eiendeler

Negative saldoer

Negativ saldo i saldogruppe A, C1, C2, D og J skal regnskapsføres. Regnskapsføring må foretas manuelt for 2022. Kontoene nedenfor anvendes:

- 2095 Negativ saldo
- 3895 Inntektsføring fra negativ saldo

Når en saldo går fra å være positiv til å bli negativ

Dersom man regnskapsfører på f.eks. saldogruppe A på konto 1280, og har et salg av et driftsmiddel slik at post 1280 blir negativ, så må saldo på kontoen overføres til 2096 Negativ saldo:

- Debet 1280 Kontormaskiner
- Kredit 2096 Negativ saldo

Når en saldo går fra å være negativ til å bli positiv

Dersom man senere regnskapsfører en anskaffelse i saldogruppe A på konto 1280, og hatt en negativ saldo, kan nettosaldoen bli positiv igjen, og restverdi på den negative saldoen fra i fjor skal da tilbake til positiv saldo på konto 1280, og man får en regnskapsføring slik:

- Debet 2096 Negativ saldo
- Kredit 1280 Kontormaskiner

Særskilte saldoer i gruppe b, e, f, g, h, i

Saldo i gruppe b behandles på samme måte som særskilte saldoer når den avhendes og dermed blir negativ, og tas derfor med her.

Ved avhendelse av et varig driftsmiddel i en av disse gruppene, skal en restsaldo etter avhendelse bli negativ, og overføres til gevinst-/tapkonto.

Eneste unntaket er at positiv saldo i gruppe b ikke skal overføres til gevinst-/tapkonto, men avskrives som vanlig.

En saldo i gruppe e, f, g, h og i kan i helt spesielle situasjoner blant annet etter en brann bli negativ uten å avhendes. Da blir denne behandlet på samme måte som en negativ saldo nevnt foran, men her blir det ikke inntektsføring.

Begrepsforklaringer

En positiv gevinst-/tapkonto skal inntektsføres.

En negativ saldo skal kostnadsføres.

Positive saldoer

Disse saldoene håndterer positive og negative saldoer, der saldo som er positiv vil viser på en av følgende referansekontoer (inklusive avskrivninger):

- 1080 Goodwill (saldogruppe b)
- 1100 Forretningsbygg (saldogruppe i)
- 1110 Bygg og anlegg, hotell o.l. (saldogruppe h)
- 1117 Elektroteknisk utrustning i kraftforetak (saldogruppe g)
- 1120 Fast teknisk installasjon i bygninger (saldogruppe j)

- 1125 Flyttbare bygg (saldogruppe h)
- 1200 Maskiner og anlegg (saldogruppe d)
- 1220 Skip, rigger mv (saldogruppe e)
- 1225 Fly (saldogruppe f)
- 1228 Fritidsbåt/ lystyacht (saldogruppe e)
- 6000 Avskrivning på bygninger og annen fast eiendom
- 6010 Avskrivning på transportmidler, maskiner og inventar
- 6020 Avskrivning på immaterielle eiendeler

Overføring fra saldo til gevinst-/tapkonto

Når en saldo opphører å være en saldo, og restverdien skal overføres til gevinst-/tapkonto, så må man overføre beløp fra driftsmiddelkontoen til gevinst-/tapkonto.

Et tap vil da regnskapsføres slik:

- Debet 1296 Negativ gevinst-/tapkonto
- Kredit driftsmiddelkontoen

En gevinst vil da regnskapsføres slik:

- Debet driftsmiddelkontoen
- Kredit 2096 Positiv gevinst-/tapkonto

Positiv gevinst-/tapkonto

En positiv gevinst-/tapkonto er en gevinst som skal inntektsføres over mange år. Kontoen vil alltid ha en saldo til kredit, men kontoen debeteres med årets inntektsføring, og vil gradvis bli redusert frem til den går i null, eller blir tilført nye gevinster eller tap.

Årets inntektsføring skal regnskapsføres slik:

- Debet 2096 Positiv gevinst-/tapkonto
- Kredit 3890 Inntektsføring fra positiv gevinst-/tapkonto

Negativ gevinst-/tapkonto

En negativ gevinst-/tapkonto er et tap som skal kostnadsføres over mange år. Kontoen vil alltid ha en saldo til debet, men kontoen krediteres med årets kostnadsføring, og vil gradvis bli redusert frem til den går i null, eller blir tilført nye gevinster eller tap.

Årets kostnadsføring skal regnskapsføres slik:

- Debet 2096 Positiv gevinst-/tapkonto
- Kredit 3890 Inntektsføring fra positiv gevinst-/tapkonto

En gevinst-/tapskonto går fra å være positive til å bli negativ

Hvis en gevinst-/tapskonto var positiv ett år, men blir negativ neste år fordi et tap er tilført gevinst-/tapskontoen, vil man måtte overføre saldo fra konto for positiv GTK til negativ GTK slik:

- Debet 2096 Positiv gevinst-/tapskonto (som da bli nullstilt)
- Kredit 1298 Negativ gevinst-/tapskonto (som da blir motregnet mot et tap som er eller blir ført mot denne kontoen, slik at kontoen fortsatt har en saldo til debet.

En gevinst-/tapskonto går fra å være positive til å bli negativ

Tilsvarende kan en en gevinst-/tapskonto gå fra å være negativ ett år til å bli positiv neste år fordi en gevinst er tilført gevinst-/tapskontoen, vil man måtte overføre saldo fra konto for positiv GTK til negativ GTK slik:

- Kredit 1298 Negativ gevinst-/tapskonto (som da bli nullstilt)
- Debet 2096 Positiv gevinst-/tapskonto (som da blir motregnet mot en gevinst som er eller blir ført mot denne kontoen, slik at kontoen fortsatt har en saldo til kredit.